

זבחים נט

עניין: מזבח שנעקר מקטירין קטרת במקומו

הלכות קטנות למהרי"י חאגיז ח"ב סי' יד-טז

שאלה. למה איחר הכתוב (שמות ל, כב) מעשה מזבח הקטרת אחר כל המעשים:

*דאיתא בזבחים (נט.) שאם נעקר מזבח החיצון ממקומו אין לעשות הקרבנות, אבל המזבח הפנימי אין מעכב ויתנו הקטרת במחתה דומיא דלפני לפנים ביום הכיפורים [ר], לפיכך נעקר ממקומו לומר שאינו מעכב. והרמב"ם פסק דין זה (כפ"ג מה"ל תמידין ומוספין ה"ב). ואפשר לומר דאמרו ז"ל (יומא עב:) דור

רמב"ן תצוה שמות ל, א

(א) ועשית מזבח מקטר קטורת. הנה מזבח הקטרת מן הכלים הפנימיים היה¹³⁹, ראוי שיזכרנו עם השולחן והמנורה¹⁴⁰ שהוא מונח עמם, וכן הזכירם במעשה בפרשת ויקהל (להלן לז כה). אבל הטעם להזכירו כאן אחר המשכן וכל כליו והקרבנות, בעבור שאמר בתשלומו הכל "ונקדש בכבודי" (לעיל כט מג), "ושכנתי בתוך בני ישראל" (שם מה), אמר כ"ל¹⁴¹ עוד יתחייב להם שיעשו מזבח מקטר קטרת להקטיר לכבוד השם¹⁴². וזהו רז שנמטר למשה רבינו שהקטרת עוצרת המגפה¹⁴³ (שבת פט.), כי הקטרת במדת הדין, שנאמר "ישימו קטורה באפך" (דברים לג ט) מן "וחרה אפי" (שם לא יז). והוא מה שאמר בקטרת זרה "ועל פני כל העם אכבד" (ויקרא י ג) - שידעו כבודי כי לא ישא לפשעכם ויזהרו בכבודי. ולכן אמר כאן (בפסוק ו) "ונתת אותו

ספורנו תצוה שמות ל, א

גרם המזבח שהיה של עץ. ולא הוזכר זה המזבח עם שאר הכלים בפרשת תרומה, כי לא היתה הכונה בו להשכיח האל יתברך בתוכנו, כמו שהיה הענין כשאר הכלים, כאמרו ושכנתי בתוכם, ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו, גם לא היה ענינו להוריד מראה כבודו בבית, כענין מעשה הקרבנות, כאמרו ונועדתי שמה לבני ישראל וכן העיד משה רבינו באמרו זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, וירא אליכם כבוד ה'. אבל היה ענין זה המזבח לכבד את האל יתברך אחרי בואו לקבל כרצון עבודת עמו בקרבנות הבקר והערכ, ולשחר פניו

רבי צדוק הכהן – צדקת הצדיק סי' רסד

והנה הכהן הוא נפש שקבע הש"י להיות נושא עוון בני ישראל לכפר עליהם. ושמונה בגדי כהן גדול הם תקון שמונה מדרגות ברע, והתשיעי הוא גוף הכהן הגדול עצמו המלוכב בהם, הוא מכפר על מדרגה תשיעית שהוא עשיית בגדי כהונה ואחר קידוש ומשיחת גוף הכהנים, ולא בפרשת תרומה דשם מקומו. רק לפי שהכתר חוץ לגוף ומקיף, אי אפשר לצוות

PODCAST TORAHANYTIME ALLDAF DAFYOMI PORTAL KOLHALASHON

מִרְן רִי"ז הַלּוּי פִּי"ב מכלי ביהמ"ק הי"ח

ואשר נראה ללמוד ולהוכיח מזה דאע"ג דקטרת בעצמותה בודאי קרבן ציבור היא ככל ק"צ, אבל בנוגע לענין המצוה חלוקה היא משאר קרבנות ציבור ביסוד חיובה וקיום מצותה, דכל ק"צ כמו תמידין ומוספין וכדומה עיקר דינם הוא דין חיוב קרבן שהציבור חייבין בקרבן זה כמו כל מחוייבי קרבן של יחיד, ומצוותן מתקיימת עי"ז שהציבור מתכפרין בו והקרבן עולה לה ככל קרבנות הקריבין ועולין לבעליהן, אבל לא כן מצות הקטרת עיקר מצותה הוא שיהא ממנה מעשה הקטרה בכל יום על מזבח הזהב כדכתיב בקרא והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר, ואין לך בה במצותה אלא חיוב מעשה הקטרה בלבד וזה הוא כל עצם קיום מצותה מה שהקטרת נקטרת על המזבח בכל יום ויותר אין לנו בה. וכבר נשאל אאמו"ר הגאון החסיד וצוקללה"ה על קטרת שהוקטרה שלא לשמה אם שייך בה הדין דלא עלתה לבעלים לשם חובה כמו בכל קרבנות הנועשין שלא לשמן, והשיב די"ל דאין צריך להקטיר קטרת שניה דכבר נתקיימה המצוה עכ"ד ודבריו הן הן הדברים אשר כתבתי דקטרת כל עצמה היא רק מצות הקטרה בלבד שיוקטר ממנה בכל יום על מזבח הזהב וגם בקטרת שהוקטרה שלא לשמה אף דבהלכות קרבנות לא עלתה לבעלים מ"מ מצות הקטרה מיהא נתקיימה וא"צ להקטיר קטרת אחרת, והיינו כמש"כ דשאני קטרת בעיקר מצותה משאר ק"צ דאין לך בה רק מצות מעשה הקטרה בלבד ובעצם מעשה ההקטרה מיקיימה כל מצותה ולא כשאר ק"צ שעיקר קיום מצותם הוא במה שהציבור מתכפרין בו והקרבן קרב עליהן ועולה להן לשם קרבן וכש"נ